

ความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อระบบกำจัดขยะมูลฝอย แบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลจะนะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

Public Opinion on the Waste Disposal Sanitary
Landfill System.: A Case Study of Chana Municipal
district Songkha Province.

จรัส อติวิทยากรณ์¹ และอิสริฎฐ์ รินโรสง²
Charas Atiwithayaporn and Idsaratt Rinthaisong

¹ รศ. ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

บทคัดย่อ

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อระบบการกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบลจะนะ โดยใช้ประชาชนเขตตำบลบ้านนาจำนวนไม่น้อยกว่า 400 คน เป็นตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคลจากตัวแทนชุมชนจำนวน 30 คน โดยเลือกจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นานกว่า 5 ปี วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนส่วนใหญ่รับทราบว่ามีการใช้พื้นที่ในบริเวณชุมชนใช้สำหรับดำเนินโครงการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลของเทศบาลตำบลจะนะ โดยคิดเป็นร้อยละ 80.2 แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูล โดยคิดเป็นร้อยละ 67.1 แต่ในกลุ่มผู้ระบุแหล่งข้อมูลพบว่า รับทราบข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 รองลงไปเป็นการบอกต่อหรือพูดคุยกันของคนในชุมชน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 แต่จากข้อมูลพบว่า ส่วนใหญ่รายงานว่าได้รับข้อมูลที่เพียงพอ จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 2) ประชาชนร้อยละ 86.9 เห็นด้วยกับโครงการระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลของเทศบาลตำบลจะนะ ไม่เห็นด้วยร้อยละ 11.1 และไม่ออกความคิดเห็นร้อยละ 2.0 3) ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการกำจัดขยะของเทศบาลตำบลจะนะ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคลพบว่าความคิดเห็นแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (3.1) เห็นด้วย แต่มีเงื่อนไข (3.2) เห็นด้วยโดยไม่มีเงื่อนไขและเห็นว่าดีกว่าปล่อยปละละเลย (3.3) ขาดข้อมูลและกลัวมีผลกระทบ

คำสำคัญ : ความคิดเห็นของประชาชน ระบบการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล

Abstract

A study of public opinion on the waste disposal sanitary landfill system.: A case study of Chana municipal district Songkha province. The objective is to study the public opinion on the waste disposal sanitary landfill system. : A case study of Chana municipal district Songkha province. The sample use in these questionnaires are people in Banna district not less than 400 people. Key informant for depth individual interviews with 30 people from the community who living in the area for over 5 years. Analyze quantitative data using descriptive statistics that are frequency and percentage. Qualitative data using content analysis.

Research result 1) Most people know that there is a space in Chana district for waste disposal sanitary landfill system projects, 80.2 percent. But most people did not identify the source of information, 67.1 percent. The people who identify the source of information from the promotion of the municipality, 71 persons or 17.5 percent. Data from tell each other or talk of community 60 persons or 14.8 percent. Most reported that they received enough information to comment, 256 persons or 63.2 percent. 2) 86.9 percent of the people agree to the project. 11.1 percent of the people disagree to the project. 2.0 percent of the people no comment. 3) Data from individual interviews about Public Opinion on the Waste Disposal System of Chana Municipal district Songkha Province. Finding that opinions were divided into 3 groups. 3.1) Agreed, but with some conditions. 3.2) Agreed unconditionally, better than abandoned. 3.3) Lack of information, and thought that will have some impact.

Keywords : Public Opinion, Waste Disposal Sanitary Landfill System

บทนำ

ในปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยได้กลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในลำดับต้นๆ ของประเทศไทย ซึ่งปัญหาด้านขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนทุกท้องถิ่นตั้งแต่ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร จนถึงระดับประเทศ เนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีมาก ในขณะที่ความสามารถในการเก็บขนและกำจัดมีค่อนข้างจำกัด จึงทำให้ไม่สามารถจัดการปัญหาได้ทันกับสถานการณ์และนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นตามความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ จากการสำรวจการกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในหลาย ๆ พื้นที่ในปัจจุบันพบว่า ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ไม่ว่าจะเป็นการเทกองหรือการฝังกลบขยะในพื้นที่ที่หน่วยงานจัดเตรียมไว้เป็นเหตุให้เกิดปัญหาขยะตกค้าง ส่งกลิ่นรบกวนเกิดปัญหาด้านทัศนียภาพหรือที่เรียกว่า มลทัศน์ ซึ่งการบริหารจัดการยังไม่ถูกสุขลักษณะรวมไปถึงการให้ประชาชนจัดการขยะโดยการเผาขยะ (กลางแจ้ง) กันเอง ซึ่งเป็นวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษทั้งสิ้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ภาวะเรือนกระจก กลิ่น และปัญหาแหล่งน้ำใต้ดินเป็นพิษ และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชนในเขตชุมชนเมือง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549) โดยสถิติข้อมูลด้านขยะมูลฝอยจากกรมควบคุมมลพิษระบุว่าในปี 2553 คาดว่าประเทศไทยมีขยะมูลฝอยประมาณ 15.16 ล้านตันต่อปี หรือ 41,532 ตันต่อวัน เมื่อเทียบกับปี 2552 พบว่าขยะมูลฝอยมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นประมาณ 0.05 ล้านตันต่อปี หรือ ร้อยละ 0.3 ตามการขยายตัวของชุมชนและประชากรมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยโดยเฉลี่ยทั่วประเทศในปี 2553 อยู่ที่ 0.65 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นกำลังเป็นความท้าทายต่อประชาชนและผู้บริหารเป็นอย่างมาก (กรมควบคุมมลพิษ, กระทรวง, 2552) บริเวณพื้นที่กำจัดมูลฝอยของเทศบาลตำบลจะนะ อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองจะนะ เป็นพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมของเทศบาลตำบลจะนะ มีพื้นที่ใช้งาน 15 ไร่ และพื้นที่ดังกล่าวมีการใช้งานมาแล้วประมาณ 3 ปี แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยแบบฝังกลบที่ถูกต้อง (เทศบาลตำบลจะนะ, 2555)

สำนักงานเทศบาลตำบลจะนะ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการจัดการขยะในเขตเทศบาล จึงเล็งเห็นความสำคัญของการสร้างระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบเพื่อช่วยในการกำจัดขยะที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นจากการอุปโภคบริโภคของประชาชนในเขตพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้น วิจัยฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลของเทศบาลตำบลจะนะ จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลสำรวจที่ได้มาใช้ในการดำเนินการสร้างระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบดังกล่าว เพื่อเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหามลพิษจากการกำจัดขยะให้เป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน

พร้อมทั้งเสนอแนวความคิดโครงการกำจัดขยะแบบบูรณาการตั้งแต่การเก็บรวบรวมขยะ การคัดแยกขยะ แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์หรือนำไปขายเพื่อสร้างรายได้ และให้ผู้นำท้องถิ่นรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งจะทำให้เป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องขยะอย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลของเทศบาลตำบลจะนะ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านนา อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ดำเนินการสร้างระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โดยกำหนดประชากรที่อยู่บริเวณรอบ ๆ พื้นที่เป้าหมายในรัศมีประมาณ 10 กิโลเมตร ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (sample size) เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง แต่ทราบว่ามีความจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงคำนวณจากสูตรของ Cochran (1963 : 75) ได้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำ 395 คน ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำไว้ที่ 400 คน ผู้วิจัยจึงออกแบบการเลือกตัวอย่างโดยวิธีเลือกตัวอย่างโดยบังเอิญ (accidental sampling) ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยกำหนดไว้ 30 คน โดยเลือกจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นานกว่า 5 ปี

ภาพที่ 1 ที่ตั้งของพื้นที่ระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบ

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จะถูกออกแบบข้อคำถามให้คล้ายคลึงกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลไปในแนวเดียวกัน อีกทั้งเป็นการตรวจสอบถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความครอบคลุม และเมื่อสิ้นสุดการตอบคำถาม ผู้ตอบจะต้องลงชื่อตนเองไว้เป็นหลักฐาน โดยเครื่องมือแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการระบบกำจัดขยะของเทศบาลจะนะ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการกำจัดขยะ โดยมีทั้งหมดจำนวน 12 ข้อ คำตอบให้เลือกคือ เห็นด้วย กับ ไม่เห็นด้วย และตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด หรือเป็นพื้นที่ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ สามารถสะท้อนความคิดของตนได้ในทุกประเด็น

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของคุณข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะมีการจัดการกระทำข้อมูล โดยกำหนดข้อตัวแปร รหัสเพื่อกำหนดค่าตัวแปร แล้วใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผล โดยค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการถอดเทป และถอดข้อมูลเพื่อให้อยู่ในรูปของแฟ้มข้อมูล แล้วจึงใช้โปรแกรมประยุกต์ Atlast.ti สำหรับการจัดการข้อมูล

ผลการวิจัย

1. พบว่าประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและเพศหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน โดยมีจำนวนและค่าร้อยละของเพศชายเท่ากับ 210 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 และเพศหญิงมีจำนวนเท่ากับ 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 40.7 โดยมีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 51.1 มากกว่ากลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี อยู่เล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 48.1 โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ จำนวน 2 ราย โดยประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด โดยมีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 รองลงไปประกอบอาชีพเกษตรกรมี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ส่วนที่เหลือประกอบอาชีพอื่น ๆ

2. ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับทราบว่า มีการใช้พื้นที่ในบริเวณชุมชนสำหรับดำเนินโครงการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบลจะนะ โดยคิดเป็นร้อยละ 80.2 แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูล โดยคิดเป็นร้อยละ 67.1 แต่ในกลุ่มผู้ระบุแหล่งข้อมูลพบว่า รับทราบข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 รองลงไปเป็นการบอกต่อหรือพูดคุยกันของคนในชุมชน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 แต่จากข้อมูลพบว่าส่วนใหญ่รายงานว่า ได้รับข้อมูลที่เพียงพอ จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2

3. ประชาชนแสดงความคิดเห็นโดยการตอบแบบสอบถามจำนวน 405 คน มีผู้เห็นด้วยกับการดำเนินโครงการสร้างระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 86.9 และมีผู้ไม่เห็นด้วย 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 โดยมีผู้ไม่ออกความเห็นจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

4. เมื่อแยกกลุ่มประชาชนตามเพศ เมื่อพิจารณาจำนวนและค่าร้อยละที่มีต่อการกำจัดขยะและโครงการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบลจะนะ พบว่า ทั้งในกลุ่มเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวคิดการกำจัดขยะและโครงการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบลจะนะ โดยกลุ่มประชาชนเพศชายมีค่าร้อยละ เห็นด้วยอยู่ระหว่างร้อยละ 42.5-50.9 ของคนทั้งหมด และประชาชนเพศหญิงมีค่าร้อยละเห็นด้วยอยู่ระหว่างร้อยละ 3.9-46.2 ของคนทั้งหมด

5. ประชาชนทั้งในกลุ่มอายุต่ำกว่า 40 ปี และ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวนผู้เห็นด้วยกับการดำเนินโครงการระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลจะนะมีจำนวนมากกว่าผู้ที่ไม่เห็นด้วย โดยในกลุ่มอายุต่ำกว่า 40 ปี เห็นด้วยจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 ของคนทั้งหมด ไม่เห็นด้วย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ของคนทั้งหมด ในขณะที่ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป จำนวนผู้เห็นด้วย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 ของคนทั้งหมด ในขณะที่ไม่เห็นด้วย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ของคนทั้งหมด

6. ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบลจะนะจากการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล พบว่า

6.1 เห็นด้วยอย่างมีเงื่อนไข

จากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกี่ยวกับโครงการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลของเทศบาลตำบลจะนะ พบว่า โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับเทศบาลตำบลจะนะ ให้ดำเนินการสร้างระบบการกำจัดขยะโดยวิธีฝังกลบ โดยมองว่าการกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะช่วยให้แก้ปัญหาขยะในเขตเทศบาลได้ และถ้ามีการดำเนินการอย่างถูกต้องแล้วจะช่วยป้องกันหรือลดผลกระทบต่อชุมชนได้ แต่ในความเห็นด้วยนั้นแฝงด้วยเงื่อนไขที่เกี่ยวกับความวิตกกังวลอยู่บ้างเกี่ยวกับผลกระทบต่อชุมชน

6.2 เห็นด้วยโดยไม่มีเงื่อนไขและเห็นว่าดีกว่าปล่อยปละละเลย

ถึงแม้ประชาชนส่วนหนึ่งจะเห็นด้วยกับโครงการระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบลจะนะและรู้สึกเป็นห่วงถึงผลกระทบต่อชุมชนทั้งในแง่ของสภาพแวดล้อมและสุขภาพของชุมชน แต่ประชาชนส่วนหนึ่งกลับมองว่าการจัดการขยะอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการกลับจะทำให้สภาพแวดล้อมของชุมชนดีขึ้น หรือดีกว่าที่จะให้ชุมชนจัดการขยะด้วยตนเอง

6.3 ขาดข้อมูลและกลัวผลกระทบ

ถึงแม้ประชาชนส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับการดำเนินโครงการ แต่มีประชาชนกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นส่วนน้อยมองว่า การดำเนินโครงการระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบลจะยังขาดข้อมูลหรือข้อมูลไม่ชัดเจน

สรุปและการอภิปราย

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลจะนะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา นำมาอภิปรายเป็นประเด็นได้ดังนี้

การรับข้อมูลข่าวสาร

พบว่าประชาชนส่วนใหญ่รับทราบว่ามีพื้นที่ในบริเวณชุมชนสำหรับดำเนินโครงการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบลจะนะ แต่ไม่ได้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูล แต่มีกลุ่มที่ระบุแหล่งที่มาของข้อมูล ส่วนใหญ่รับทราบจากการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล รองลงมาเป็นการบอกต่อหรือพูดคุยกันระหว่างชุมชน และพบว่าข้อมูลที่ได้รับทราบเพียงพอสำหรับการแสดงความคิดเห็น ข้อมูลจากการศึกษานี้แตกต่างจากการศึกษาของ ธเนศ สิทธิธรรมวดี (2546) ที่พบว่า ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด และข้อมูลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการที่ได้รับยังไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย ส่วนใหญ่ทำสวนยางพารา ซึ่งมีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากอาชีพอื่น คือ ต้องตื่นไปกรีดยางตั้งแต่เช้า และกลับมาสาย ๆ หลังจากนั้นก็นอนหลับพักผ่อน ทำให้การติดตามข้อมูลข่าวสารมีข้อจำกัด ขณะที่รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลอาจจะไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ผ่านตัวแทนชุมชน เช่น ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทำให้ชุมชนไม่ได้รับทราบข้อมูลแนวลึกและแนวกว้าง

ความคิดเห็นต่อการกำจัดขยะ

ความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานต่อการกำจัดขยะ

พบว่าข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาของขยะควรได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การกำจัดขยะอย่างถูกวิธีจะทำให้ไม่มีผลกระทบต่อชุมชน การกำจัดขยะทำให้สุขภาพของคนในชุมชนดีขึ้นและพื้นที่ในการกำจัดขยะควรอยู่ไกลจากชุมชน จากการตอบข้อคำถามทั้งสามข้อนี้ ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพื้นฐานในการกำจัดขยะค่อนข้างดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประเมษฐ ห่วงมิตร (2549) ได้ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่มักจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะทั้งในระบบการศึกษา และการให้ข้อมูลความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่

ในระบบสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรง มักจะให้ความรู้ คำแนะนำวิธีการจัดการขยะเป็นเบื้องต้นเป็นประจำ จึงทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการจัดการขยะขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี

ความเหมาะสมต่อบริบทของการกำจัดขยะ

ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า พื้นที่ในการกำจัดขยะสามารถใช้ได้หลายปี ไม่อยู่ใกล้สถานที่สำคัญ แหล่งน้ำของชุมชน เกรงว่าจะทำให้สภาพแวดล้อมของชุมชนมีมลภาวะ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมเจษฎ์ สามารถ (2550 : 1) พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพานทอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมเห็นด้วยระดับมาก โดยด้านการสนับสนุนกิจกรรมกำจัดขยะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าชุมชนมองว่าระบบแบบฝังกลบน่าจะสามารถควบคุมมลภาวะได้ดีกว่าระบบแบบเผา ซึ่งจะทำให้อากาศเป็นพิษหรือมลภาวะทางอากาศ เป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและควบคุมได้ยาก แต่ควรเลือกสถานที่ให้เหมาะสมอย่าให้มีผลกระทบต่อชุมชน

การลำเลียงขยะไปยังที่กำจัดขยะ

สำหรับเส้นทางการลำเลียงขยะไปยังสถานที่กำจัดขยะ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสม และเห็นว่าควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ ดูแลในการลำเลียงขยะ โดยมีแผนระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ของเทศบาลตำบลจะนะที่พบว่า เส้นทางที่ลำเลียงขยะต้องผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจากชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนได้ติดตามการพัฒนาของการกำจัดขยะมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้รับทราบข้อมูลสารสนเทศจากการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล จึงทำให้เข้าใจและเห็นด้วยกับเส้นทางการลำเลียงขยะ

การใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะ

พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้เทคโนโลยีมากำจัดขยะ เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้ามาก น่าจะเป็นการกำจัดขยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศุภชัย ไชยลังการ (2546) พบว่า การจัดการขยะอย่างถูกต้องต้องสร้างปัญหาให้กับชุมชน ควรให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการกำจัดขยะอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีและเหมาะสม น่าจะเป็นเพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถกำจัดขยะโดยใช้เทคโนโลยี และมีความเห็นว่าควรนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้อย่างคุ้มค่า และไม่สร้างมลภาวะต่อชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. เทศบาลจะควรเร่งให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการกำจัดขยะ โดยใช้ช่องทางที่หลากหลาย เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความวิตกกังวลเพราะได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ
2. ควรให้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่การกำจัดขยะ ได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความรู้สึกโปร่งใส แสดงความจริงใจ เคารพสิทธิของคนในฐานะเจ้าของพื้นที่
3. ควรมีแผนงาน โครงการที่จะเป็นการคืนทุนให้แก่ชุมชนรอบ ๆ พื้นที่ ที่ใช้ดำเนินการกำจัดขยะทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- เทศบาลตำบลจะนะ. (2555). การศึกษาความเป็นไปได้โครงการระบบการจัดการขยะ. สงขลา. ธเนศ สิทธิธรรมวดี. (2546). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บขยะของเทศบาลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- ประเมษฐ์ ห่วงมิตร. (2550). **พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- ศุภชัย ไชยลังกา. (2545). **การศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- สมเจฏ์ สามารถ. (2550). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลพานทอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- Cohen. J and Uphoff.D.(1980). **Rural development participation : concept and measures for project design, implementation and evaluation rural development. Center New York : Cornell University.**
- Cochran, W.G. (1963). **Sampling Techniques. 2nd Ed., New York : John Wiley and Sons, Inc.**